

Voorstel over retentie in polder De Dulf Janssenstichting

Geaccordeerd door SBB, WF en PF in bestuurlijk overleg op 27 januari 2025

Bestuurlijk overleg 8 januari 2025

In het bestuurlijk overleg is afgesproken:

- een maximale waterkolom van 70 cm, passende bij de lokale kering die om de polder komt;
- inzet alleen in de maanden oktober tot en met februari (een verdere beperking ten opzichte van een eerdere versie van het inzetprotocol, op basis van de passende beoordeling);
- maximale duur van inzet van 21 dagen.

Er is geen afspraak gemaakt over een maximale inzetfrequentie. Het is niet realistisch en niet werkbaar voor het waterschap om garanties af te geven. De klimaatontwikkeling brengt een grote mate van onzekerheid met zich mee. Wel is door waterschap aangegeven dat ze retentie als laatste van de beschikbare maatregelen, als laatste redmiddel, inzet. Het waterschap zet met diverse maatregelen in op het minimaliseren van de inzetfrequentie. Wanneer in de toekomst blijkt dat de frequentie van inzet sterk afwijkt van de streeffrequentie van inzet (1/30 jaar) vindt er overleg plaats tussen WF en Staatsbosbeheer. Met als doel na te gaan hoe de frequentie van inzet in De Dulf kan worden beperkt. Dit kan leiden tot afspraken over beperking van de inzet van De Dulf.

Het waterschap heeft daarbij de volgende toelichtingen gegeven:

- We zetten ons als partners gezamenlijk in voor het realiseren van verschillende doelen als natuurverbetering, waterveiligheid, waterkwaliteit en recreatie
- Bij de ontwikkeling van het inrichtingsplan en het retentieprotocol is zorgvuldig gekeken naar de impact van retentie op natuurdoelen: daartoe is er een passende beoordeling gemaakt en een soortenonderzoek.
- In de huidige situatie staat de polder in de winter gedurende lange periodes voor een significant deel onder water. Dit zal na de realisatie van het inrichtingsplan niet meer het geval zijn, wat positief bijdraagt aan natuur.
- Het oorspronkelijke plan van de zomerpoldervariant, waarbij de polder een of meerdere keren per jaar met een aanzienlijke waterkolom zou inunderen, is mede vanwege natuurbelangen verlaten. Daarvoor in de plaats is een integraal plan gekomen met daarin een optimale natuurinrichting van de polder en incidentele inzet voor retentie, waarbij aangetekend dat de streeffrequentie voor inzet van 1/30 jaar onder druk staat door de klimaatontwikkeling.
- Bij calamiteitenbestrijding hanteert het waterschap een volgorde van de volgende maatregelen: maximaal afvoeren, kantje-boord-peil en – als uiterste redmiddel – de inzet van retentiegebieden. Als afvoeren onvoldoende effect heeft, wordt de bemaling van de poldergemalen beperkt, zodanig dat maximaal 5% inundatie van de (grasland)polders plaatsvindt. Zo nodig kan bij besluit van de dijkgraaf het kantje-boord-peil tot maximaal 10% inundatie van de (grasland)polders worden ingezet. Daarmee wordt de Friese boezem ontlast en neemt de kans op inzet van retentiepolders af.
- Er wordt actiever ingezet op het toepassen van het kantje-boord-peil en er vindt onderzoek plaats naar de vraag hoe nog meer bergingscapaciteit in de (grasland)polders benut kan worden.
- De gemeente heeft aangegeven ook actief te zoeken naar en te werken aan mogelijkheden om in bebouwd gebied meer water te bergen.
- Het waterschap werkt constant aan het vergroten van de bergingscapaciteit van de boezem (hogere 'randen', uitbreiding oppervlakte van de boezem, nieuwe retentiegebieden etc.).

Volgordelijkheid van inzet retentiegebieden

Vanuit ecologisch oogpunt heeft SBB een wens aangegeven ten aanzien van de volgordelijkheid van inzet van de drie hier dicht bij elkaar gelegen retentiegebieden: (1) Smelle Warren, (2) De Zomerpolder en (3) De Dulf-Janssenstichting. Deze wens kan ten tijde van inzet meegewogen worden, maar de gewenste volgordelijkheid kan niet hard worden toegezegd. Inzet moet ook praktisch werkbaar zijn. De urgentie om de druk op het watersysteem op te lossen is leidend. Daarbij wordt zorgvuldig overwogen welke gebieden in welke volgorde ingezet worden. Ook kan het zijn dat er een calamiteit optreedt, waarbij besloten moet worden dat alle drie de gebieden tegelijkertijd ingezet moeten worden. En ook voor De Zomerpolder spelen natuurbelangen die beschouwd moeten worden.

Monitoring

De natuurwaarden die kenmerkend zijn voor de voor dat gebied vastgestelde natuurdoeltypen worden gemonitord, en het waterschap monitort de waterkwaliteit in het gebied. De afspraken hierover landen in de hierna genoemde overeenkomst.

Nieuwe boezemvisie

Het waterschap werkt samen met partners aan een nieuwe boezemvisie, waarmee een actueel en beter inzicht ontstaat in het huidige en toekomstige watersysteem, haar belasting en haar belastbaarheid. In dat kader kan ook gesproken worden over onderscheid tussen verschillende retentiegebieden. Onderscheid wat er nu al is, want sommige van de bestaande retentiegebieden kunnen gedurende het hele jaar worden ingezet.

Overeenkomst

De bestuurlijk gemaakte afspraken over retentie in de DJS-polder zullen bevestigd worden en (ook) landen in de op korte termijn op te stellen en tweezijdig te ondertekenen overeenkomst tussen waterschap en Staatsbosbeheer. In lijn met de bestuurlijk afspraak wordt de inhoud van de overeenkomst met de juristen van SBB en Wetterskip afgestemd. Voor zover van toepassing, het retentieprotocol is immers een intern werkdokument van het waterschap, landen deze afspraken ook in het retentieprotocol.

De overeenkomst is tijdelijk: ze kan aangepast worden n.a.v. de nu in ontwikkeling zijnde boezemvisie of n.a.v. inzet van de DJS-polder voor retentie. In beiden gevallen zal het waterschap overleg met (o.a.) Staatsbosbeheer initiëren. Afgesproken wordt dat:

- een aanpassing van de overeenkomst geen verslechtering mag betekenen voor de natuur in de DJS-polder en;
- het waterschap zich inspannt om de inzetfrequentie zo laag mogelijk te houden.
- mitigerende maatregelen, zoals bijvoorbeeld een 'vluchtheuvel', als aandachtspunt in de verder uitwerking van het inrichtingsplan worden meegenomen.